

Parlamentul
Republicii Moldova

AS nr. 25

10.06.2020

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroul Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu articolul 73 din Constituția Republicii Moldova și articolul 47 din Regulamentul Parlamentului se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative.

Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova

Alexandru Șusari

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	229
"10" 06	2020
Ora	

LEGE

pentru modificarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 50, art. 237), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Regulamentul se completează cu articolul 49², cu următorul cuprins:

„**Articolul 49².** Consultarea obligatorie a APL de către comisia permanentă sesizată în fond

(1) În cazul inițiativelor legislative cu impact asupra autorităților administrației publice locale, comisia permanentă consultă obligatoriu autoritățile publice locale prin intermediul reprezentanților autorităților publice locale și asociațiilor reprezentative ale acestora. Consultarea autorităților administrației publice locale și reprezentanților săi este asigurată începând cu etapa de inițiere a propunerii, prin participarea la grupuri de lucru, mese rotunde și alte forme de consultare prevăzute de lege.

(2) Consultările se desfășoară în formă scrisă și în persoană, în special în forma de reprezentare națională de către asociațiile reprezentative a autorităților administrației publice locale. Autorul inițiativei legislative și/sau comisia de fond, informează asociația reprezentativă a APL și furnizează în scris informații clare și detaliate, cu privire la proiectele propuse, în termene cu mult înainte ca dezbaterile să aibă loc, pentru ca autoritățile administrației publice locale și reprezentanții acestora să fie informați cu privire la motivele și obiectivele fiecărei inițiative. Inițiativele legislative care vizează drepturile și interesele colectivităților locale, se bazează pe o analiză minuțioasă a impactului economic, financiar și social asupra autonomiei locale și autoritățile publice locale.

(4) Asociațiile reprezentative ale APL, au dreptul de a contesta la conducerea Parlamentului situațiile când consultările necesare nu au fost efectuate în modul stabilit, precum și dreptul de a iniția reexaminarea sau retragere de pe ordinea de zi a proiectului actului legislativ sau propunerii legislative conform prevederilor legale”.

2. Articolul 100:

la alineatul (1) după cuvintele ”adjuncții Avocatului Poporului,” se introduc cuvintele „, reprezentanții autorităților locale și asociațiile reprezentative ale APL”;

articolul se completează cu alineatul (2¹), cu următorul cuprins:

„(2¹) În vederea asigurării participării și consultării efective a APL în conformitate cu principiile constituționale ale autonomiei locale, Parlamentul asigură, în limita resurselor

disponibile, condiții, inclusiv spațiu de lucru, pentru activitatea permanentă a reprezentanților autorităților publice locale.”.

Art. II. – Articolul 9 alineatul (2) din Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 29-31, art. 91), cu modificările ulterioare, se completează în final cu următoarele fraze:

„Comisia paritară se întrunește cel puțin 3 ori pe ani și este obligată să examineze proiectul legii bugetului de stat pe anul respectiv până la examinarea acestuia în Guvern. Divergențele rămase sunt fixate în procesul verbal și anexate la proiectul bugetului expediat Parlamentului pentru examinare”.

Art. III. – Articolul 1 din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 32–35, art. 116), cu modificările ulterioare, se completează cu două alineate cu următorul cuprins:

„*asociație reprezentativă a autorităților publice locale* - asociația neafiliată politic, care întrunește majoritatea unităților administrativ-teritoriale de nivelul I și/sau II, în baza deciziilor autorităților deliberative și conform criteriilor de reprezentativitate politică și teritorială.

„*reprezentant al autorității/ților locale* - persoană juridică ne-guvernamentală și neafiliată politic, fără scop lucrativ (non-profit), care este constituită de către unitățile administrativ-teritoriale organizate potrivit legii ca orașe (municipii), sate (comune), raioane(regiuni), în baza deciziei autorităților publice locale deliberative și în scopul promovării și protejării intereselor comune ale colectivităților locale respective și ale autorităților administrației publice locale, în scopul reprezentării unitare a intereselor comune a membrilor săi în relațiile cu Parlamentul, Guvernul, alte autorități publice și instituții naționale precum și în relațiile cu autorități publice, instituții și organisme internaționale.”

Art. IV. – Articolul 7 din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 160-164, art. 537), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

alineatul unic devine alineatul (1);

articolul se completează cu alineatele (2) – (3) cu următorul cuprins:

„(2) Ministerele și alte autorități ale administrației publice centrale la elaborarea, formularea și adoptarea actelor/politicilor care vizează drepturile și interesele colectivităților locale, sunt obligate să consulte din timp autoritățile locale prin intermediul reprezentanților APL și asociațiilor reprezentative ale acestora. Procesul de consultarea a autorităților administrației publice locale se realizează prin consultarea directă și sistematică a reprezentanților AP, includerea reprezentanților APL în grupurile de lucru, dezbateri publice și mese rotunde organizate în comun, precum și alte forme de consultare prevăzute de legislația în vigoare.

(4) Consultările se desfășoară în formă scrisă și în persoană, prin participarea reprezentanților și asociațiilor reprezentative ale autorităților administrației publice. Ministerele și alte autorități ale administrației publice centrale furnizează în scris informații complete, cu privire la politicile propuse, cu acordarea unei perioade de documentare rezonabilă până ca consultările să aibă loc, pentru ca autoritățile administrației publice locale sau reprezentanții acestora să fie informați din timp cu privire la motivele și obiectivele fiecărei decizii sau politici planificate. Deciziile se bazează pe o analiză minuțioasă a implicațiilor pentru autonomia locală și a consecințelor sociale și economice pentru colectivitățile locale”.

Art. V. – Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 252, art. 412), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 30 alineatul (2) se completează în final cu cuvintele:

„reprezentanții autorităților locale din Moldova și alte asociații reprezentative ale autorităților publice locale”.

2. Denumirea Capitolului VII se completează cu cuvintele **„SAU ASOCIAȚII REPREZENTATIVE ALE AUTORITĂȚILOR ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE”**.

3. Articolul 46 se completează cu alineatele (3¹) – (3⁵) cu următorul cuprins:

„(3¹) La elaborarea politicilor și a cadrului normativ sunt consultate autoritățile administrației publice locale prin intermediul reprezentanților și asociațiilor reprezentative ale acestora, care permit să fie exprimate interesele și opiniile acestora în dependență de complexitatea actului și ca acestea să fie luate în considerare în formularea politicilor și cadrului normativ respectiv. Opinia și expertiza din partea autorităților administrației publice locale este asigurată la toate etapele procesului decizional, începând cu etapa de conceptualizare, elaborare și finalizând cu etapa de adoptare a deciziei/actului normativ, prin participarea la grupuri de lucru, mese rotunde și alte forme de consultare prevăzute de lege.

(3²) Guvernul, prin intermediul structurilor sale, asigură ca consultările cu autoritățile administrației publice locale, reprezentanții și asociațiile reprezentative ale acestora sunt efectuate pe baze permanente, prin forme de consultare prevăzute de legislație.

(3³) Autoritățile administrației publice locale, reprezentanții și asociațiile reprezentative ai acestora, au dreptul de a sesiza în Guvern în situațiile când consultările necesare nu au fost efectuate în modul stabilit, inclusiv dreptul de a cere reexaminarea proiectului inițiativei. Guvernul este obligat să se expună, odată cu examinarea documentului respectiv, asupra sesizării parvenite.

(3⁴) Guvernul și reprezentanții/asociațiile reprezentative a autorităților administrației publice locale, încheie anual un acord privind parametrii legii bugetului de stat pentru anul următor referitor la resursele destinate bugetelor locale, iar în cazul dezacordului aspectele

nesoluționate se expun într-un proces-verbal, care se anexează la proiectul bugetului și se expediază către Parlament.”

(3⁵) Guvernul, în limita resurselor disponibile, asigură condiții, inclusiv spațiu de lucru, pentru reprezentantul asociației reprezentative a autorităților administrației publice locale.”.

Art. VI. - Guvernul în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi va aduce actele normative în conformitate cu aceasta.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul Legii pentru modificarea unor acte legislative

Elaborarea proiectului în cauză a fost dictată de necesitatea elaborării, concretizării și consolidării unui mecanism de implicare și consultare efectivă a autorităților locale în procesul național decizional și de elaborare a cadrului normativ și de politici din Republica Moldova, în conformitate cu prevederile Constituționale, Cartei Europene a Autonomiei Locale și cadrului legal național din domeniul APL.

De asemenea, necesitatea elaborării acestui proiect de lege, rezultă din constatarea unei practici extrem de dăunătoare și novice din Republica Moldova, unde apar tot mai multe inițiative/proiecte legislative care vizează direct drepturile și interesele colectivităților locale, însă care nu sunt consultate cu reprezentanții APL și corelate cu realitățile existente în teritoriu. Astfel, fiind aduse atingeri și prejudicii enorme funcționalității administrației publice locale.

Proiectul dat este elaborat în conformitate cu Rezoluția Congresului Autorităților Locale și Regionale al Consiliului Europei nr. 328 (2012)

De asemenea, necesitatea acestui proiect, rezultă din rapoartele și recomandările Consiliului Europei, pe parcursul ultimilor 15 ani, care atestau o totală inconsecvență a autorităților Republicii Moldova în realizarea angajamentelor asumate față de Consiliul Europei, inclusiv lacune și încălcări grave a normelor constituționale și internaționale în domeniul democrației locale, inclusiv sub aspectul neconsultării autorităților locale la adoptarea diferitor acte ce vizează interesele colectivităților locale.

În acest sens, încă în recomandarea nr. 179 (2005), pct. 13-14, Consiliul Europei, constata o lipsă de dialog instituționalizat și eficient între autoritățile centrale și locale și o practică de luare a deciziilor importante privind drepturile și interesele autorităților locale fără consultare prealabilă. Invitând autoritățile moldovene să asigure un proces de consultare sistematică, efectivă și instituționalizată a autorităților locale în toate problemele ce vizează drepturile și interesele lor.

La rândul său și în Recomandare nr. 322 (2012), se constată un dialog insuficient între autoritățile locale și cele centrale, fiind recomandată continuarea eforturilor de îmbunătățire a consultării autorităților locale pe baza unei proceduri detaliate în conformitate cu articolul 4. Din Carta Europeană a Autonomiei Locale.

De asemenea, în Recomandarea nr. 411 (2018), pct. 4.d, Consiliul European, constată lipsa de consultare cu Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM), recunoscut ca una din cele mai active asociații reprezentative a autorităților locale. Iar în pct. 5.d al aceluiași document, Consiliul Europei, expres recomandă autorităților Republicii Moldova reluarea dialogului cu Congresul Național al Autorităților locale din Moldova, în calitate de asociație reprezentativă, în

cadrul unui proces de consultare eficient formalizat regulat, în conformitate cu Carta Europeană a Autonomiei Locale și Rezoluția nr. 328 (2012).

Totodată, după 15 ani de la prima recomandare nr. 179 (2005) al Consiliului Europei, în ultima Rezoluție a sa Consiliul Europei să se stabilească din nou în pct. 4. j. nu numai lipsa de progres, dar chiar și un regres. Fiind menționat: "Nu există mecanisme de consultare fructuoase și transparente, nu există dialog între guvernul central și autoritățile locale nici cu privire la problemele financiare, nici privind orice altă problemă ce vizează autoritățile locale" Iar la capitolul recomandări, se recomandă din nou autorităților naționale: "Restabilirea unui proces echitabil de consultare cu autoritățile locale și dialogul politic, pentru a putea ajunge la un acord cu privire la măsurile planificate care se adoptă de autorități și care pot afecta interesele colectivităților locale".

Conform articolele 4 alin. 6, art. 5 și art. 9 alin.6 din Carta europeană a autonomiei locale dreptul autorităților locale de a fi consultate constituie unul dintre principiile de bază ale democrației locale. Prin urmare, autoritățile locale ar trebui să fie consultate și ar trebui să aibă un rol activ în adoptarea deciziilor cu privire la toate aspectele care îi privesc, și anume punerea în aplicare a politicilor sau a legislației care afectează în mod direct statutul lor juridic, sarcinile și funcțiile și situația economică sau financiară. Trebuie să fie asigurat astfel mod de sincronizare încât autoritățile locale să aibă o șansă reală de a formula și accentua opiniile și propunerile proprii, pentru a-și exercita influența asupra procesului de luare a deciziilor care le afectează.

Având în vedere Cadrul de referință a Consiliului Europei pentru democrație regională, Congresul Autorităților Locale și Regionale al Consiliului Europei propune ca aceleași drepturi de consultare să fie aplicate inclusiv la nivel regional.

Majoritatea măsurilor prevăzute în Rezoluțiile și recomandările Consiliului Europei, privind consultarea autorităților locale: punerea în aplicare a Cartei Europene a Autonomiei Locale (articolele 4.6, 5, 9.6 și 10) sunt încă relevante și încă mai trebuie să fie puse în aplicare, și anume să se consacre dreptul de consultare în lege, să fie dezvoltată consultarea în calitate de negociere, să se recunoască asociațiile autorităților locale ca parteneri în procesul de consultare, să fie instituite organisme permanente de consultare, să se consulte în mod sistematic cu privire la aspectele importante, precum și să fie evaluată eficacitatea acestor consultări.

Astfel, conform Cadrului de Referință pentru Democrație Regională a Consiliului Europei se recomandă ca, în ceea ce privește consultarea autorităților locale și regionale, de alte niveluri de guvernare cu privire la problemele care îi privesc, Comitetul Miniștrilor invită statele membre să se asigure că toate statele membre pun în aplicare, la nivel național, regional și local și, dacă este necesar, să elaboreze sau să revizuiască procesele de consultare, care sunt clar definite și transparente, de preferință, consacrat în lege, în caz contrar, în acordurile scrise, în conformitate cu criteriile stabilite în dispozițiile relevante din Carta Europeană a Autonomiei Locale,

specificând formatul unor astfel de consultări, nivelul de participare a reprezentanților autorităților locale și regionale, intervalul de timp pentru consultări și care să acopere toate aspectele de interes pentru autoritățile locale și regionale;

Având în vedere că principiile și standardele respective nu sunt respectate, se impune stabilirea unor reglementări clare în lege pentru a asigura *de jure și de facto* dreptul autorităților locale (APL) de a fi consultate de către alte niveluri de guvernare.

În Regulamentul Parlamentului de asemenea se propune să fie stabilit mecanismul de consultare a APL în cadrul comisiilor parlamentare, inclusiv garantarea dreptului APL de a fi consultate, precum și crearea condițiilor de reprezentare.

În Legea privind descentralizarea administrativă se propune ca comisia paritară să se întrunească cel puțin de 3 ori pe parcursul anului și obligatoriu să discute proiectul legii bugetului de stat pe anul respectiv, în partea ce se referă la APL și finanțarea bugetelor locale.

În contextul celor menționate, se propune ca în Legea cu privire la Guvern, Legea privind administrația publică centrală de specialitate să fie stabilite dreptul APL prin intermediul asociațiilor reprezentative, să participe la ședințele Guvernului, în grupuri de lucru organizate în cadrul ministerelor și altor autorități ale administrației publice centrale, se propune mecanismul de consultare, precum și garantarea dreptului APL de a fi consultate, inclusiv prin crearea condițiilor de reprezentare. Guvernul și asociație reprezentativă, anual trebuie să încheie acorduri privind principalii parametri privind proiectul legii bugetului de stat. Iar dezacordul și toate elementele sale să fie fixate în proces verbal care urmează să însoțească proiectul legii bugetului de stat în Parlament, pentru a fi cunoscut de către legislatori. .

Referitor la resursele necesare sau fundamentarea economico-financiară a proiectului, acesta nu necesită resurse financiară, deoarece stabilește un șir de garanții pentru APL în cadrul procedurilor existente.

Deputați în Parlamentul

Alexandru Slusari

Republicii Moldova